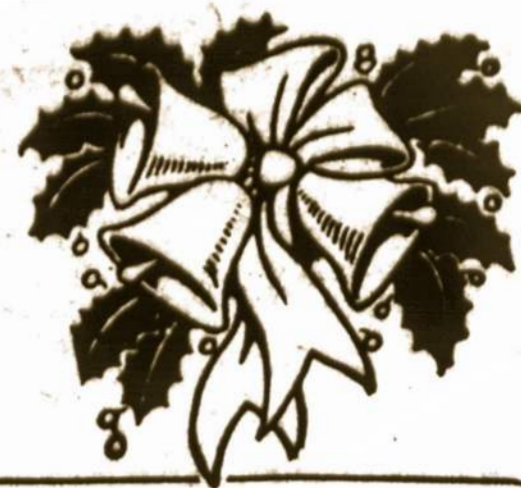

GARSAS

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Published by Lithuanian Catholic Alliance

Nr. 10

GRUODIS — DECEMBER, 1985

Vol. 68

PASITARIMAS BALTUOSIUOSE RŪMUOSE

Du lietuviai, vysk. Paulius Baltakis, OFM, ir kun. Kazimieras Pugevičius, lapkričio 8 dalyvavo privačiame pasimatyme su JAV prezidentu Reaganu Baltuosiuose Rūmuose Washingtone.

Pasimatyme dalyvavo tik 20 kviestų dvasiškių iš visos Amerikos. Jų tarpe buvo ir keturi katalikų kardinolai — Joseph Bernardin iš Chicagos, John Krol iš Philadelphijos, Bernard Law iš Bostono ir John O'Connor iš New Yorko. Taip pat buvo ir protestantų ir žydų atstovai.

Programa prasidėjo 10:35 v.r. su Baltųjų Rūmų štabo pranešimais apie pasitruošimą Gorbačiovo-Reagano konferencijai Ženevoje. Kalbėjo Patrick Buchanan, Baltųjų Rūmų komunikacijos direktorius, Richard Shifter, vicesekretorius žmogaus teisėms Valstybės departamente, Sven Kraemer, nacionalinės saugumo tarybos direktorius ginklų apribojimui bei Linda Chavez, Baltųjų Rūmų ryšių centro vedėja.

Klausimų ir atsakymų metu iškilo ir Lietuvos klausimas. Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos direktorius kun. Kazimieras Pugevičius iš New Yorko ragino Jungtines Amerikos Valstybes Ženevoje išreikšti Lietuvos okupacijos nepripažinimą bei solidarumą šios pavergtos tautos nepriklausomybės siekiam.

Toliau kun. K. Pugevičius teiravosi, ar Jungtinės Amerikos Valstybės žada žmogaus teisių srityje atsiriboti, kaip spaudoje rašoma, tik žydų emigracijos ir atskirų šeimų bylomis. Jis ragino nesusiaurinti žmogaus teisių sąvokos, bet ginti ją plačia prasme. Reikia padėti tiems, kurie yra atskirti nuo vakarų šalyse gyvenančių giminių. Svarbu neužmiršti ir tų, kurie nelaisvėje bando įgyvendinti pagrindines

Kristaus gimimas. Dail. Sofijos Pacevičienės paveikslas

žmogaus teises. — Visa tai aiškino kun. K. Pugevičius.

Prelegentai užtikrino, kad bus stengiamasi paliesti Helsinkio sutarties pažeidimus.

Po to buvo priėmimas, kur susirinkusieji prie bendro stalo pietavo su prezidentu Reaganu, privačiai su juo kalbėdamiesi bei viešai keldami jam įvairius klausimus. Prezidentas bei aukštieji Baltųjų Rūmų pareigūnai Donald Regan ir Robert McFarlane atsakinėjo į dalyvių klausimus. Dalyvavo ir Linas Kojelis, naujai pakeltas į prezidento asistento pareigas gynybos ir tarptautiniam reikalui. Diskusijose sukosi nusiginklavimo bei žmogaus teisių, ypač religinės laisvės temos.

Ukrainiečių vyskupui iškėlus ukrainiečių tautinio identiteto

klausimą, kun. K. Pugevičius siūlė Jungtinėm Amerikos Valstybėm tarptautiniuose forumuose nesiriboti grynai žmogaus teisių pažeidimais, o dažniau kelti tautiškumo vaidmenį.

Vysk. P. Baltakis, OFM, padėjo prezidentui už suteiktą progą pasidalinti mintimis bei rūpesčiais prieš Ženevos derybas ir pasiūlė per Amerikos Balso lietuvių programą jo vardu perduoti linkėjimus lietuvių tautai. Prezidentas mielai šiai idėjai pritarė.

Bekalbėdamas dvasiškiams, prezidentas Reaganas prisiminė, kad viena iš jo brangiausių nuosavybių yra jam skirtas sveikinimas iš Gulago. Jis pradžiugo ir susijaudino, išgirdęs, kad ne kartą Lietuvos pogrindžio spauda jį minėjo bei sveikino

už jo moralinę paramą tautoms, kurios kovoja dėl savo politinės nepriklausomybės ir dėl pagrindinių žmogaus teisių.

GARSAS

Publication No. (USPS 214-320)
Published Monthly except July and August
LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207 Tel. 827-1351

Second Class Postage Paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to:

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Subscription \$5.00 per year Advertising Rates on Application

Raštus (straipnius ir korespondencijas) redakcija taisy savo nuožūra.

Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant.

\$5.00 of Insurance premium per year is applied to subscription of Garsas

Praeitame amžiuje, kai dar obuoliais buvo puošiama Kalėdų eglutė. Koks vargas ir išgąstis, kai puošėjas nuvirsta drauge su eglute.

ALTO SUVAŽIAVIMAS

Lapkričio 2 Chicagoje, Tautiniuose namuose įvyko Amerikos Lietuvių Tarybos 45-sis metinis suvažiavimas. Suvažiavimas užtruko, su pietų pertrauka, septynias valandas. Dalyvavo 52 Tarybos nariai, 14 skyrių atstovų, įvairių organizacijų atstovai ir svečiai, iš viso arti 150.

Suvažiavimą atidarė Alto pirmininkas Teodoras Blinstrubas. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Stašys. Žodžiu sveikino gen. konsulė J. Daužvardienė, Balfio pirmininkė Marija Rudienė ir k. Gauta daug sveikinimų raštu, jų tarpe iš Lietuvos atstovo dr. St. Bačkio, Vliko pirm. Kazio Bobelio ir PLB pirm. Vytauto Kamanto.

Pranešimus padarė pirm. T. Blinstrubas, sekr. G. Lazauskas, Vikt. Naudžius, dr. Vl. Šimaitis, dr. J. Valaitis, išd. M. Pranckevičius, informacijos dir. kun. dr. J. Prunskis ir Alto atstovas Washingtone dr. Jonas Genys. Taip pat pranešimus padarė visi dalyvavę skyrių atstovai.

Sudaryta 1985 - 86 metų Taryba. Kandidatus į Tarybą renka Altą sudarančios organizacijos. Išrinktuosius organizacijos deleguoja į Tarybą, nurodydami, kurie numatomi į valdybą. Skaičių nustato Alto statutas. Šiuo metu į Altą įeina keturiolika organizacijų. Naujoji valdyba pareigomis pasiskirstys pirmajame posėdy gruodžio 8.

Pranešimai buvo gerai paruošti, trumpi, — veiklos aplinkybės, faktai ir skaičiai. Iš jų susidarė labai geras įspūdis apie nuolatinį budėjimą, greitą reagavimą į iškilusį reikalą, apie gerus santykius su vyriausybe, Kongresu, kitom tautinėm grupėm, bendrą darbą su jomis, apie gyvą lietuvių ir Amerikos visuomenės informaciją. Atstovavimas, memorandumai, laiškai, skyrių pagalba.

Alto izdininkas, buvęs banko

direktorius M. Pranevičius, pateikė kruopščiai paruoštą apyskaitą, kuri rodo mažą deficitą (pajamos — 71,324,00, išlaidos, 75,248,00). Pajamos ateina daugiausia iš aukų, gaunamų Vasario 16-os minėjimo proga. Taip Chicago surinko 11,000, Detroitas 5,200, L.A. — 4,000, St. Petersburg — 3,500, Cleveland ir Bostonas po 2,000, Rockford, Racine, Miami po 1,700, Cicero, Brockton, New Yorkas po 1,000, kiti mažiau.

Daugiausia išlaidų pareikalauja Alto dvi įstaigos, viena Chicagoje (22,000), kita Washingtone, išlaikoma kartu su latviais ir estais. Tai Joint Baltic American National Committee (JayBank). Alto įnašas — 15,000. Šiai įstaigai vadovauja Algis Šilas, vasarą dar praktikuojasi vienas studentas. Alto atstovas komitete yra dr. Jonas Genys. Alto erdvi įstaiga Chicagoje užima nuosavo namo pirmąjį aukštą. Įstaigos vedėja yra I. Blinstrubienė. Čia yra ir informacijos direktoriaus kun. J. Prunskio biuras, kambariai posėdžiams, biblioteka. Antras aukštas išnuomojamas. Iš šios įstaigos išsiunčiami tūkstančiai laiškų, biuleteniai ir k. Tiems reikalams išleidžiama apie 12,000 dol.

Tiesa, čia ne visos pajamos ir išlaidos suminėtos, tik stambesnės, kad susidarytų atliekamo darbo apytikris vaizdas. Palyginus su kitų organizacijų biudžetais, Alto yra vienas iš mažiausių. Padėčiai pagerinti stengia-

masi gauti aukų atleidimo teisę nuo mokesčių, nes, pastebėta, kad aukojama didesnėmis sumomis, jei aukotojas gali nusirašyti nuo mokesčių.

Pranešimai iš skyrių užtruko pora valandų. Skyriai veikia ir tvarkosi visiškai savarankiškai pagal vietos sąlygas. Kai kurie dirba labai intensyviai, ypač Vasario 16-sios laikotarpy.

Šiame suvažiavime buvo nutarta, statutą pakeitus, valdybą rinkti kas antri metai. Nutarimas įsigalios nuo kitų metų.

Priimta eilė rezoliucijų. Paminėtinos — reikalavimas grą-

žinti tikintiesiems Vilniaus katedrą ir pasisakymas prieš OSI nepateisinamus lietuvių puolimus bei jų vartojamus metodus.

Vakare toje pačioje salėje buvo iškilmingas Leonardo Šimučio, buvusio Alto pirmininko, prisiminimas, suėjus 10 metų nuo jo mirties.

Į suvažiavimo programą buvo įrašytas ir Alto suorganizuotas susirinkimas sekmadienį Šv. Mergelės Marijos Gimimo salėje, kuriame pranešimą apie vasarą įvykusį sovietų teismą Kopenhagoje ir k. padarė Vliko vicepirmininkas Liutas Grinius. (p.a.)

ŠVEDIJOS MINISTERIS PIRMININKAS — PETKAUS ATVEJIS "TRAGIŠKAS"

Vakarų Vokietijoje veikia **Tarptautinis Viktoro Petkaus Komitetas**, kuriam Šv. Sosto paramą jau pažadėjo Popiežiaus nuncijus.

Komiteto pirmininkas **Erich Weiss** gavo atsakymą ir iš Švedijos ministerio pirmininko **Olofo Palmės**, kuris rašo:

"Žmogaus teisių padėtis Baltijos respublikose kelia rūpesčių Švedijos vyriausybei. Tai ne vieną sykį Švedų parlamente pareiškė užsienio reikalų ministeris **Bodstrom**. Susitikimuose su sovietiniais atstovais mes taip pat keliame pavienių pilietinių teisių gynėjų reikalus, ypač tų, kurie kaip nors susiję su

Švedija. Petkaus atvejis atrodo labai tragiškas. Kai tik bus nuspręsta, jog tai būtina, mes ir toliau kelsime žmogaus teisių pažeidimus Pabaltijy ir kitur. Tuomet neužmiršime ir informacijos apie Viktorą Petkų." (Elta)

Visus Lietuvių Katalikų Susivienijimo narius ir "GARSO" skaitytojus kuo nuoširdžiausiai sveikiname Šv. Kalėdų proga ir linkime kuo sėkmingiausių Naujųjų 1986 Metų!

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO
DIREKTORIŲ TARYBA IR
"GARSO" REDAKCIJA

NAUJAS ŠV. KAZIMIERO KOLEGIJOS REKTORIUS

Darbininke spalio 25 pirmame puslapy buvo paskelbta žinia apie naujuosius pakėlimus ir paskyrimus, įvykusius Romoje. Vienas iš tokių pakėlimų — tai kun. Algimanto Bartkaus, iki šiol ėjusio Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos Romoje prorektorius pareigas, pakėlimas į prelatus ir nuo spalio 20 paskyrimas tos pačios popiežiškos kolegijos rektoriumi.

Vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, praneštą žinią patvirtino Vatikano Popiežiškoji Seminarija bei Universitetų Kongregacija, kuriai vadovauja amerikietis kardinolas Baum.

Š. m. spalio 20 Šv. Kazimiero lietuvių kolegija Romoje atšventė 40 metų sukaktį. Per visą tą laikotarpį kolegijai vadovavo prel. dr. Ladas Tulaba, daug prisidėjęs prie šios kolegijos įsteigimo ir išlaikymo.

-o-

Algimantas Bartkus gimė Kražiuose, Lietuvoje, 1940 lapkričio 10. Jo tėvelis, mokytojas Edmundas Bortkevičius, yra miręs. Jo mamytė, Juzė Pilėnaitė Bortkevičienė, gyvena su prelatu sesute Nijole Baltrulioniene, Jamaica, N.Y. Antroji sesutė gyvena Washington, D.C.

Bortkevičių šeima Lietuvą paliko 1943 m. ir apsigyveno Vokietijoje. 1948 emigravo į Braziliją, kur Algimantas baigė pradžios mokyklą.

Bortkevičių šeima 1958 emigravo į JAV, kur tuo metu gyveno Algimanto seneliai. Jis pats liko Brazilijoje ir baigė gimnaziją. Pajutęs pašaukimą į kunigus, 1958 spalio mėn. išvyko į Šv. Kazimiero lietuvių kolegiją Romoje.

Popiežiškame Gregorijaus universitete įsigijo magistro laipsnį iš filosofijos ir bakalauratą iš teologijos. 1965 liepos 11 iššventintas kunigu. Tais pačiais metais atvyko į JAV, kur buvo paskirtas Šv. Juozapo lietuvių parapijos Mahanoy City, Pa., vikaru ir Cardinal Brenan gimnazijos mokytoju. 1970 tapo JAV piliečiu.

Keletą mėnesių vikaravo Sheandoah ir Minersville lietuvių parapijose. 1972 paskirtas į Šv. Bernardo parapiją bei Šv. Mykolo lietuvių parapiją Easton, Pa., vikaru. Tuo pačiu metu dėstė Notre Dame gimnazijoje, aptarnavo portugalus, buvo kalėjimo kapelionas ir vadovavo katalikiškai radijo valandai anglų kalba.

1972 rugsėjo mėn. kun. A. Bartkus buvo paskirtas klebonu

į Šv. Kazimiero lietuvių parapiją, St. Clair, Pa. Visų mėgiamas, jis ne tik sėkmingai vadovavo reikalingiems parapijos kapinių bei klebonijos remontams, bet taip pat atgaivino parapiečių dvasinį bei lietuvišką gyvenimą. Suorganizavo veiklią Lietuvos vyčių kuopą ir buvo jos dvasios vadas ir įkvėpimo šaltinis.

Kun. A. Bartkaus skatinami, Lietuvos vyčiai perėmė metinės lietuvių gegužinės — lietuvių Dienos rengimą ir žymiai atgaivino ir naujai išpopuliarino tą ilgametę tradiciją.

1978 kun. A. Bartkus buvo paskirtas Apreiškimo lietuvių parapijos Frackville, Pa., klebonu. Ten taip pat žmonės greitai patyrė jo ganytojišką ranką bei administracinius sugebėjimus. Jam teko atremontuoti Frackville kleboniją, salę, mokyklą. Susidomėjęs Penssylvanijos lietuvių istorija, jis Frackvillėj suorganizavo lietuvių muziejaus steigimą. Taip pat vadovavo lietuviškai radijo valandėlei bei lietuviškų mišių transliacijom.

Kun. A. Bartkus išmoko skraidyti lėktuvu ir 1977 įsigijo pilotų leidimą.

1983 spalio mėn. kun. A. Bartkus buvo pakviestas į Romą eiti Šv. Kazimiero lietuvių popie-

Prel. Algimantas Bartkus, Šv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius.

žiškos kolegijos prorektorius pareigas. Eidamas šias pareigas, 1985 jis įsigijo bažnytinės teisės licencijatą, ir ruošiasi doktorato laipsniui.

Jis laisvai kalba lietuviškai, angliškai, portugališkai ir itališkai.

LIC

mas Amerikoje: Thomas E. Mack, dr. Vladas Šimaitis, Vytautas Yucius. Į valdybą dr. Vladas Šimaitis.

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų Sąjunga: Daina Danilevičiūtė-Dumbrienė, Anelė Rasteinis, Anna Šlitterienė. Į valdybą Daina Danilevičiūtė-Dumbrienė.

Lietuvos vyčiai: dr. Leonas Kriaučeliūnas, dr. Leonardas Šimutis, Evelyn Oželienė. Į valdybą dr. Leonas Kriaučeliūnas.

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga: Ramunė Tričytė, Svajūnė Kerelytė, Jonas Bobelis. Į valdybą Ramunė Tričytė.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdis: Kestutis Dirkis, Vytautas Jokūbaitis, Jonas Šiaučiūnas. Į valdybą Jonas Šiaučiūnas.

Vilniaus Krauto Lietuvių Sąjunga: Vanda Gasparienė, Julius Pakalka, Petras Noreika. valdybą Vanda Gasparienė.

Amerikos Lietuvių Respublikonų Federacija: Anatolijus Milunas, Jonas Talandis, Juozas Šulaitis. Į valdybą Jonas Talandis.

Amerikos Lietuvių Demokratų Lyga: Stanley Balzekas, Jr., Jokūbas Stukas, Rimas Mulokas. Į valdybą Stanley Balzekas, Jr.

Amerikos Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjūdis: Pranas Razgaitis, Algimantas Pautienis, Stasys Dubauskas. Į valdybą Stasys Dubauskas.

1985 - 1986 AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Suvažiavimas nutarė, kad nuo dabar Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba bus renkama dvejiems metams.

ALT sudėtin įeinančioms organizacijoms nominavus, suvažiavimas patvirtino naują Amerikos Lietuvių Tarybą tokios sudėties:

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacija: Aleksandras Domanskis, Viktoras Naudžius, Irene Sankus, dr. Juozas Meškauskas, Saulius Kuprys, Grasilda Reinytė-Petkuvienė, Algis Kazlauskas. Į valdybą Aleksandras Domanskis ir Viktoras Naudžius. Į izdo globėjus Vytautas Yucius.

Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjunga: Mykolas Pranevičius, Irena Rimavičienė, dr. Jonas Valaitis, Janina Vienužis, dr. Euritelijus Žilinskas, Birutė Skorubskienė, Edmundas Jasiūnas. Į valdybą Mykolas

Pranevičius ir dr. Jonas Valaitis. Į izdo globėjus Birutė Skorubskienė.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga: Teodoras Blinstrubas, Petras Bučas, Vytautas Abraitis, Eugenijus Bartkus, Vida Jonušienė, Aleksas Laikūnas, dr. Povilas Švarcas. Į valdybą Teodoras Blinstrubas ir Petras Bučas. Į izdo globėjus Vytautas Abraitis.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara: dr. Algirdas Budreckis, dr. Vytautas Dargis, Alena Devenienė-Grigaitienė, Julius Kuzas, Teodora Kuzienė, Grožvydas Lazauskas, dr. Kazys Šidlauskas. Į valdybą Grožvydas Lazauskas ir dr. Vytautas Dargis. Į izdo globėjus Aleksandras Chaplikas.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje: Euphrosine Mikužiūtė, Aleksandras Chaplikas, Povilas Dargis. Į valdybą Povilas Dargis.

Lietuvių Katalikų Susivieniji-

Vytauto Didžiojo mirtis Trakų pilyje 1430 spalio 27. Dail. Jono Šileikos sukurtas paveikslas.

PRAEITIS IR DABARTIS VIENAME PAVEIKSLE

Nepriklausomoje Lietuvoje 1930 metais labai iškilmingai buvo paminėta Vytauto Didžiojo 500 metų mirties sukaktis. Sukurta eilė literatūros ir dailės kūrinių. Dauguma tų kūrinių vaizdavo Vytauto didybę, jo žygius, jo asmenį. Bet dail. Jonas Šileika pasielgė kitaip — jis savo paveiksle pavaizdavo Vytauto mirtį. Ir dar kaip pavaizdavo? — Ten praeitį sujungė su dabartimi, — Vytauto laikus su to meto Lietuvos rūpesčiais.

Pats dail. Jonas Šileika buvo gimęs 1883, mokslus buvo baigęs Amerikoje, dar studijas gilino Miunchene, Vokietijoje. Lietuvos Meno Mokykloje Kaune dėstė piešimą ir portretą. Ten ir dirbo, kol išėjo į pensiją. Mirė 1960 m. Buvo stambus, augalotas, gražaus sudėjimo vyras, vadinamas Amerikonu. Iš jo sukurtų portretų labiausiai žinomi — dr. Jono Basanavičiaus, režisieriaus B. Dauguviečio, dail. A. Žmuidzinavičiaus.

Jis buvo 47 metų vyras, kai buvo švenčiami vytautiniai metai. Ir jis pajuto reikalą pažvelgti į Lietuvos praeitį ir sukurti paveikslą Vytauto garbei. Kaip minėjome, jis ir pasirinko temą — Vytauto mirtis.

Istoriniai faktai

Istoriniai faktai yra tokie, kad Vytautas mirė 1930 spalio 27 dieną. Valdovas Vilniuje, priimuodamas svečius, pavargo. Tų svečių buvo gana daug. Visi

laukė, kada bus Vytauto karūnacija. Turėjo ateiti iš Romos jo karališkas vainikas, bet vainikas — vėlinosi.

Vytautas norėjo pailsėti. Jis ir išjojo į Trakus. Raitas jis aplankė savo didžiulę valstybę ne kartą. Balnas buvo karžygiškas sostas. Dabar netoli Trakų jis išsivertė iš balno ir susitrenkė. Jam tada jau buvo 80 metų. Sako, kad jis petyje turėjęs votį, kuri tada ir pratrūkusi. Tada jį patalpino karietėje, kur važiavo jo žmona.

Pasiekęs Trakus, nebesustiprėjo. Jis ir mirė spalio 27. Prie jo mirties patalo buvo žmona, Vilniaus vyskupas Motiejus, eilė dvariškių, Vytauto politikos šalininkai. Tas pats Motiejus buvo ir žemaičių pirmasis vyskupas, kai žemaičiai buvo apkrikštyti ir kai ten buvo įkurta vyskupija. Vėliau, kai mirė Vilniaus vyskupas, Vytautas pasirūpino, kad jis būtų perkeltas į sostinę.

Vytauto mirtis

Vytauto mirtis buvo tikrai jaudinantis įvykis. Visi jautė jo didybę. Visi jautė, kad turi būti karalius, turi užsidėti vainiką, o štai miršta be vainiko. Tą karališką vainiką sulaukė lenkai. Ir visi ten susirinkę Trakų pilies salėje tai žinojo, kas čia kaltas. Lenkai!

Dailininko sprendimas

Vytautas pasigavo tą mintį ir sujungė ją su dabartimi. Ati-

džiau pažūrėkime į paveikslą.

Vytautas guli mirties patale. Už jo stovi du barzdoti vyrai. Vieno kepurė lyg kokio totoriaus, o kitas lyg koks rusas. Dešinėje jau ištisa grupė vyrų, moterų, dvarų karininkų. Moterys su tautiniais drabužiais. Vienas atsinešęs net žygio vėliavą. Tai vis lietuviai. Dešinėje stovi du vyrai, kurių apranga labai skiriasi, primena mūsų laikus. Vieną, su šviesiu švarku, dailininkas lyg susaržuoja, padidina jo galvą. Bet jis lietuvis, jam ant švarko įsiūta Gedimino stulpai.

Viršum tos grupės kabo sienos papuošalai. Dailininkas ir čia pasielgė savaip. Vyčio kryžių nupiešė atvirksčiai, o šalia įdėjo Vytauto ženklą. Tokio ženklo Vytautas neturėjo. Vėlesni laikai tą ženklą sugalvojo ir jam priskyre.

Ties viduriu ant suolo sėdi susimąsčiusi moteris. Gal tai Vytauto žmona, bet ji per jauna. Gal dukterė? Šalia jos vyskupas Motiejus. Vyras stambokas, kiek nutukęs. Jis atsiklaupęs mirštantį šlaksto švęstu vandeniu.

Lenkiškos scenos

Visa kita paveikslo dalis skirta lenkiškai problematikai pavaizduoti. Čia yra dvi scenos.

Paveikslo gilumoje matome sceną, kaip lenkų kariai su kardais ir kuokomis užpuola pasiuntinius, kurie nešė Vytautui karūną. Jau du užmušė. Jau su-

plėšė ir siunčiamą raštą. Tame rašte didinamuoju stiklu galima išskaityti štai ką: "Sigismundus, D.G.I.R., Vitoldo, M.D. Lithuaniae, A.D. 1430". Tai yra — Sigismundo, karaliaus iš Dievo malonės, laiškas Vytautui, Didžiajam Lietuvos Kunigaikščiui. Tas Sigismundas labai rėmė ir palaikė, kad Vytautas būtų karūnuotas karaliumi.

Kairėje pirmame plane sėdi pasipūtęs kažkoks ponas. Ant jo apsiausto įsiūtas lenkiškas erelis. Tai arkivyskupas Zbigniewas Olesnickis, Vytauto didžiausias priešas, kuris labiausiai priešinosi Vytauto Karūnacijai. Sakoma, kad jis buvęs net iš Vilniaus išsiūstas. Dailininkas čia jį nutapė su pašaipu, pikty, rūsty, belaukianti, kada numirs Vytautas.

Kairėje matome lenkų kariuviuką su 1930 metų uniforma. Jis šypsosi, papuoštas dviem ordiniais. Jis laiko surakintą jauną merginą. Kas ta mergina? Tai lietuvaitė, nes persijuosusi juosta per petį. Ką ji simbolizuoja? Gal Vilniaus kraštą, o gal visą Lietuvą.

Kodėl taip dailininkas padarė viename paveiksle — sujungė praeitį ir dabartį? Atsakymas aiškus — lenkai visada, kenkė Lietuvos žygiams ir siekimams.

Čia praeitis palenkta dabarčiai. Dailės istorijoje pasitaiko ir daugiau panašių dalykų. Reikia ta daile domėtis, studijuoti ir atsekti praeities ir dabarties ryšį. (p.j.)

— Šv. Kazimiero seserys, dirbančios Argentinoje, išrinko viceprovincijole ses. Joyce Dopkinaite, jos padėjėja ir pirma tarėja ses. Nildą Varauskaitę, antrą tarėja ses. Jeanne Mocijūnaitę, sekretore ses. Mariją Bartetich ir ekonomė ses. Estelle Risso. Naujai vadovybei viceprovincijoje rinkti buvo suvažiuosios seserys iš Avellanedos, Rosario ir Cordobos.

— Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos kultūrinė premija šiais metais rugsėjo 28 d. metiniame susirinkime buvo paskirta dr. Rimvydui Šilbajoriui už jo straipsnius ir raštus lietuvių literatūros klausimais.

— Kanados Lietuvių Fondas turi sutelkęs apie 700,000 dol. Kasmet skiria apie 70,000 dol. lietuviškai kultūrai ir švietimui.

— Cleveland, Ohio, Šv. Jurgio lietuvių parapija ateinančiais metais švęs savo veiklos 90 metų sukaktį. Ta proga parapija ruošiasi išleisti savo istoriją. Parapijos istoriją rašo rašytojas ir žurnalistas Algis Rukšėnas.

KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJUS

Lietuvių tauta apsikrikštijo labai vėlai ir per tris kartus: 1261 metais — karalius Mindaugas su savo dvariškiais; 1387 — aukštaičiai; ir pagaliau 1413-17 — žemaičiai.

Tarp pirmojo — Mindaugo krikšto — ir masinio, pravesto Jogailos-Vytauto, praėjo 130 metų su viršum. Dar ilgiau truko, kol visa tauta pasisavino krikščionybės dvasią.

Dėl kaimyninių valstybių politinių motyvų krikščionybės kelias Lietuvon buvo ilgas ir vargingas. Bet kartą joje įsitvirtinus, ji tapo tautos gyvastingumo, ir stiprybės šaltiniu. Krikščioniško-katalikiško tikėjimo stiprinama, lietuvių tauta ištvėringai pakėlė 120 metų su viršum užsitęsusių caristinės Rusijos genocidinę vergiją bei jos vykdomą religinį persekiojimą.

Nepalaužia tautos dvasios ir dabartinis ateistinis komunizmas. Sibiro taigos, vergų lageriai ir partizanų pralietas kraujas iššaukia ne beprasmi kerštą, o tūdo kilniausius krikščioniškos meilės jausmus, kaip liudija Nijolės Sadūnaitės žodžiai ją pašmerkusiems teisėjams: „**Blogi turime visu griežtumu smerkti, bet žmogų, nors ir klystantį, privalome mylėti**”.

Krikščionybės Lietuvon įvedimo jubiliejų švėsime 1987 metais, nes 1387 metų krikštas lietuvių tautai turėjo lemiamos reikšmės religiniu, tautiniu, kul-

tūriniu ir politiniu atžvilgiu. Šiuo krikštu Lietuva sėkmingai atsiribojo nuo slavų kultūros ir Maskvos politinės įtakos bei galutinai susirišo su Vakarų Europa.

Tačiau nežiūrint kiek 1387 metų krikštas būtų reikšmingas politiškai, tautiškai ar kultūriškai, 1987 metais švenčiamas krikščionybės jubiliejus pirmoje vietoje yra religinė sukaktis ir kaip tokia turi būti atšvesta!

Dėl dabartinės lietuvių tautos padėties, vieši ir iškilmingi minėjimai yra reikalingi ir svarbūs, tačiau jubiliejaus pasisekimas priklausys nuo to, kiek

kiekvienas iš mūsų tapsime sąmoningesni krikščionys.

Centrinis Jubiliejaus Komitetas, sudarytas iš visiems laisvajame pasaulyje gyvenantiems lietuviams atstovaujančių organizacijų bei jo įgaliotas Vykdomasis komitetas ruošia bendrus jubiliejaus šventimo planus ir gaires. Paskirų kraštų Kunigų Vienybės bei Sielovados centrai ir Lietuvių Bendruomenės yra kviečiamos sudaryti vietinius komitetus tinkamai jubiliejų švęsti savo kraštų katedrose, parapijose, organizacijose, šeimose.

PAULIUS A. BALTAKIS, OFM

Vyskupas lietuviams katalikams išseivijoje

1985 rugsėjo 24 d.

AMERIKIEČIAI GINA GAJAUSKĄ

CREED (Christian Rescue Effort for the Emancipation of Dissidents), krikščioniška žmogaus teisių organizacija Washingtone, veda akciją už lietuvių sąžinės kalinį Balį Gajauską. Su šia akcija, CREED siekia išnaudoti ypatingą politinį momentą — Reagano - Gorbačiovo lapkričio 19 - 20 pasitarimą, apšviesti plačiąją visuomenę apie 33 metus kalėjusio Balio Gajausko sunkią būklę ir išrūpinti jo išlaisvinimą iš lagerio bei leidimą jam emigruoti į JAV-bes su šeima. Balio Gajausko teta Bernice Gajauskienė gyvena Los Angeles.

CREED įtraukė eilę įtakingų asmenų į jos sudarytą Balio Gajausko išlaisvinimo komitetą. Į komitetą jau įstojo — Sen. Charles Percy (pirm.), kardinolas Bernardin iš Chicagos, Michael Blumenthal (Burroughs korporacijos prezidentas, buvęs JAV išdo sekretorius), Aleksandras Ginzburg (buvęs politkalinys), kun. Bryan Hehir (JAV Katalikų konferencijos pareigūnas), Joanne Kemp (vadovaujanti kongresmenų žmonių komitetui už Sovietijos žydus), Sally Englehard Pingree (Washingtono katalikų veikėja), Sen. Paul Grible ir kiti.

Kun. Kazimieras Pugevičius, kurio vadovaujama Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa glaudžiai bendradarbiauja su CREED ir konkrečiai prisideda prie šios akcijos informacija bei finansavimu, yra taip pat įtrauktas į komiteto sudėtį. Lig šiol iš lietuvių Gajausko komitete sutiko dalyvauti Aušra (JAV LB) ir Charles Zerr, buvę Koalicijos išlaisvinti Petkų ir Gajauską steigėjai, ir Teodoras Blinstrubas (ALT pirmininkas).

Spalio 1, CREED supažindino su savo gelbėjimo akcijos planu plačiąją visuomenę JAV kapitolijuje. Dalyvavo apie 70 žmonių, jų tarpe kongresmenų ir senatorių, jų štabo narių. Washingtono lietuvių, spaudos korespondentų, žmogaus teisių veikėjų, ir pan.

Dr. Ernest Gordon, CREED pirmininkas, atidarė konferenciją perskaitydamas ištraukas iš Lietuvių Informacijos Centro išverstų į anglų kalbą Balio Gajausko raštų gautų iš lagerio. Taip pat buvo išdalinta LIC, paruošta Balio Gajausko biografine apybraiža.

Disidentas Aleksandras Ginzburgas dalinosi įspūdžiais iš lagerio, kur kartu sėdėjo su Baliumi. Jis per vertėją rusų kalbą aiškino, kad Balys dėl savo išminties ir teisingumo buvo kitų kalinių nepaprastai gerbiamas. Karštos politinės diskusijos kameroj kartais būdavo kitų kalinių nutrauktos, kad tik Balys turėtų ramybės skaityti ar rašyti. Šalia sunkių lagerio darbų, Balys vis rasdavo laiko studijom ir dažnai tęsdavo rimtas diskusijas su kitais kaliniais įvairiausiomis temomis pagal kalėjimo tvorą, kur kasdien valandėlei jiems buvo leidžiama pasivaikščioti.

Į susirinkusius dar prabilo kongresmenas Benjamin Gilman iš New Yorko ir ponias Jack Kemp. Balys Gajauskas bei už jį vedama akcija buvo plačiau aprašyta spalio 2 "USA Today" laidoj bei perduota per Amerikos Balso, Laisvosios Europos ir International Media News Service radijo laidas.

CREED skleidžia kitataučių tarpe 4000 Balio Gajausko plakatų su jo nuotrauka ir biografine žiniomis. Šitokiu būdu, ji skatina visuomenę rašyti prezidentui Reaganui prašant jo įtraukti Balio amnestijos bei emigracijos klausimą į pasitarimų programą su Gorbačiovu. Norintieji įsigyti plakatus, gali rašyti — CREED, 117 Prince Street, Alexandria VA 22314.

LIC

Vienišas ir pavargęs kryžius prie kelio Lietuvoje. Taip buvo kadaise. Dabar jau nebėra pakelės lietuviškų kryžių, liko tik audringos ir liūdnos padangės.

ŽUVIENA — NUOSTABUS MAISTAS

Senas ir prasmingas amerikiečių posakis: "Vienas obuolys — parą — daktarą šalin pavaro", susilaukė kiek mažiau poetiško, bet stipraus varžovo: obuolį nustelbė žuvis.

"American Health" ir Readers' Digest žurnaluose rašoma, kad prieš kurį laiką mokslininkai pradėjo tyrinėti Grenlandijos eskimų gyvenimą ir nustatė, kad mityboje jie nesilaiko jokių medicinos mokslo nustatytų taisyklių sveikatai išlaikyti. Jų dieta esanti perkrauta riebalais, cholesteroliu, proteinu. Jie beveik nenaudoja plaušinio (fibers) maisto virškinimui reguliuoti, nevartoja C bei E vitaminų, ir nesilaiko kitų mitybos būtinumų. Pagal moderniosios mitybos nuostatus, jie turėtų kristi, kaip nuodijamos musės. Bet tyrinėtojai nustebę konstatavo, kad tos salos eskimai yra vieni sveikiausių žmonių pasaulyje. Jų kraujyje yra daug mažiau cholesterolio, negu mūsų, jie turi tik vieną dešimtadalį mūsų širdies ligų, artritis yra didelė retenybė, diabetas — nežinomas.

Kame paslaptis? Atsakymas yra: žuvis — mėsa iš jūros, kuria eskimai maitinasi!

Mokslo dabar jau nustatyta, kad žuvies riebalai (alyva) mažina cholesterolį ir triglyceridus — kraujo riebalus, sukeliančius širdies ligas. Jie taip pat padeda išvengti kraujo krešulių — pavojingiausios širdies priepuolių priežasties, ir mažina aterosklerozę.

Žuviene turi daug Omega — 3s rūšies riebalinių alyvų, turinčių nepaprastai svarbios įtakos į kūno medžiagų metabolizmą.

Tolimesni tyrimai parodė, kad Omega — 3s, žemina kraujospūdį; gydo odos ligas, kaip egzema ir psoriazė; gydo artritį; padeda smegenims (protui) išsivystyti.

Žuviene yra "tiršta" maistingumu, — tvirtina mitybos žinovai. Žuvies riebaluose yra daug A ir D vitaminų, labai reikalingų akims, odai, dantims ir kaulams. Žuvų mėsa yra turtinga vitaminais B, ypač niacinu ir B-6. Minėti vitaminai yra būtini proteino metabolizmui ir būtinai apsisaugojimui nuo odos bei nervinių negalavimų. Negana to, žuvis yra mineralų šaltinis: fosforo, potasiumo, geležies, jodo ir selenio, kuris veikia prieš vėžio ligos sukėlėjus. Jūros kiaušiniai, kaip austrės, yra vieni turtingiausių cinko (zink) šaltinių, reikalingų sveikam kūno imunitetui išlaikyti. Austrės, krabai, klemsai (clams), sardinės ir lašišos (salmon), turi daug kalcijaus, reikalingo kaulų patvarumui. Jos taip pat turi daug florido, reikalingo dantų kietumui.

Pusė mirties priežasčių Amerikoje yra nuo arteriosklerozės, tos žudikės, kuri užkemša širdies arterijas gabalais sukietėjusių riebalų, cholesterolio, atplyšusių celių liekanomis, ir t.t. Arterija siaurėja ir ilgainiui tiek užsiteršia, kad kraujo krešulys ar spazma gali ją aklinai užkimšti. To pasekmė — širdies priepuolis.

Medicinos mokslas tvirtina, kad arteriosklerozė yra pavojingesnė asmenims, įimantiems (valgantiems) daug cholesterolio, dideliais kiekiais randamo vadinamoje gyvulinėje "raudo-

noje mėsoje" (red meat) ir riebiuose pieno produktuose.

Žuvienoje yra labai mažai cholesterolio. Net vienas pilnas patiekalas pačios "kenksmingiausios" žuvies, kaip krabai, mažieji ir didieji jūros vėžiai, turi mažiau cholesterolio negu vienas kiaušinis. Žuvyje yra tik tarp 11 ir 27 procentų persotintų (saturated) riebalų, palyginus su 36% kiaušienoje ir 48% jautienoje. Keturios uncijos virtos menkės ar vėžiukų (shrimps), turi tik 0.1-0.2 gramus persotintų riebalų. Bet suvalgyk tokį pat kiekį maltos jautienos ir turėsi savyje mažiau 50 kartų daugiau gyvulinio riebalų — apie 11 gramų.

Didelis mokslininkų dėmesys kreipiamas į riebalus, randamus gilių vandenų žuvyse: lašišose, makarelėse, silkėse, sardinėse. Tų žuvų riebalai yra turtingi nepersotintomis (polyunsaturated) alyvomis, kurios "suderina" kraują kovai prieš širdies priepuolį.

Nekenksmingųjų (polyunsaturated) alyvų yra dviejų pagrindinių rūšių: Omega — 6 ir Omega — 3.

Omega — 6 alyvų rūgštys randamos daugiausia augaliniuose riebaluose. Omega — 3 alyvų rūgštys randamos žuvyse. Trijų dešimtmečių tyrinėjimai tvirtai nustatė, kad augaliniai riebalai mažina cholesterolį. Bet paskutiniai tyrimai parodė, jog riebalai (Alyvos) yra nuo dviejų iki penkių kartų veiksmingesni kovoje prieš kraujo cholesterolį.

Kyla klausimas: ar verta valgyti daugiau žuvienos? William S. Harris ir dr. William E. Connor, žymiausi cholesterolio ir širdies ligų tyrinėtojai Oregono Sveikatos Mokslų universitete, tvirtai atsako: TAIP!

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad gilių vandenų (jūros) ir komercinėse augyklose augintos žuvys yra saugiausios valgyti, kadangi neapkrėstos nuodingais chemikalais. Mitybos ir maistingumo žinovė, B. Liebman, pataria valgyti sūraus vandens žuvis: lašišą, silkę, tuną, makarelę, žiopčiotoją (snapper), pompano, kardžuvę (swordfish). Gėlo vandens žuvis kaip lydeką, upės karpį, po gėlus vandenį keliaujančias jūros žuvis, daugiausia ežerių giminės, valgyti ne dažniau, kaip vieną kartą į mėnesį.

LB Soc. Tar. Biul.

KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJAUS

VEDAMOJI MINTIS

Lietuvių tauta, dėkodama Dievui už Jo suteiktą malonę, šventu krikštu įsijungusi į krikščioniškų tautų tarpą, sovietų okupuotoje Lietuvoje ir išėivijoje 1987 metais švenčia krikščionybės 600 metų sukaktį, kuria siekiama:

1. IŠKELTI KRIKŠČIONYBĘ kaip didžiąją dvasinę vertybę, jos lemiamą vaidmenį lietuvių tautos istorijoje, jos įtaką tautos kultūrai, mokslui, doriniam gyvenimui bei jos tapimą didžiąja tautos atrama sutemų laikotarpiais.

2. ŽADINTI DVASINĮ ATSI-NAUJINIMĄ, pagilinti savo krikščioniškąjį tikėjimą, sustiprinti lietuvių dvasines pajėgas.

3. PUOSELĖTI GLAUDESNI JUNGTI su Lietuvos tikinčiaisiais, kovojančiais už savo krikščioniškąjį tikėjimą bei laisvę; atkreipti laisvojo pasaulio dėmesį į jų būklę; didesne moraline pagalba stiprinti Lietuvos Bažnyčios ir lietuvių tautos vilčių.

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJAUS KOMITETAS

— Šv. Kazimiero biografiją portugalų kalba parašė kun. Pranas Gavėnas. Ją atspausdino saleziečių leidykla, kuri per savo skyrius knygą platina visoje Brazilijoje. Aštuntoje pasaulinėje knygų mugėje Sao Paulo mieste buvo eksponuojama ir ši knyga. Supažindindamas brazilų visuomenę su šv. Kazimieru, kun. P. Gavėnas pateikia istorinių žinių apie Lietuvą ir informacijų apie dabartinę jos sunkią padėtį.

— Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos naujai išrinkta centro valdyba pareigomis pasiskirstė taip: pirm. — kun. prof. dr. Antanas Liuima, SJ, I vicepirm. — sesuo prof. dr. Joyce Ridikaitė, II vicepirm. — dr. h. c. Angelė Avižonienė, sekr. — dr. Barbora Vileišytė, išd. kun. Algimantas Bartkus, archyvaras — prel. dr. Paulius Jatulis.

— Baltų Laisvės dienos paskelbimą prisiminė "The New York Times", "The Los Angeles Times" ir tą žinią per savo žinių tinklą perdavė UPI žinių agentūra.

— Lietuvių Fondas šiais metais paskirstė 181,000 dol. taip: švietimui 89,000 dol. — 49.2%, kultūriniam reikalui — 53,200 — 29.4%, kitiems reikalams — 38,800 dol. — 21.4%.

MIRUSIEJI LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO NARIAI

Constance Norusis — Kastė Norušienė — 222 kuopa — 503 East Lindell, West Frankfort, Ill. Mirė Mirė 1985 gegužės 29. Palaidota 1985 birželio 1 St. John's kapinėse, West Frankfort, Ill.

Anthony J. Abromavich, Sr. — Antanas Abromavičius — 78 kuopa — 3021 Pennsylvania Ave., Erie, Pa. 16504. Mirė 1985 spalio 2. Palaidotas 1985 spalio 5 Calvary kapinėse, Erie, Pa.

Domicila Urban - Urbonavičienė — 158 kuopa — 3822 Howley St., Pittsburgh, Pa. 15201. Mirė 1985 spalio 8. Palaidota 1985 spalio 12 St. Augustine kapinėse, Shaley, Pa.

Edmund B. Kancevičius — 100 kuopa — 6900 S. Campbell, Chicago, Ill. 60629. Mirė 1985 sausio 2.

Albina Brazauskas — 91 kuopa — 27 Robbins St., Waterbury, Conn. 06708. Mirė 1985 spalio 20. Palaidota 1985 spalio 24 lietuviškose kapinėse, Waterbury, Conn.

Antanas Agurkis — 209 kuopa — Secretary of Lodge 209 — 93 Russell St., Edwardsville, Pa. 18704. Mirė 1985 lapkričio 3. Palaidotas 1985 lapkričio 6 St. Mary's Annunciation kapinėse, Pringle, Pa.

GARSAS • LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

English Section

APPEAL TO LITHUANIANS ABROAD

(Abbreviated version of the document which was published in the 42nd issue of the underground journal Aušra, The Dawn, dated April, 1984).

We, former inhabitants of the Lyda District, now residents of the Varanavas (Voronovo) and former Rodūnia raions, are from the national, ethnographic, historical and religious point of view Lithuanians — western *dzakai* from Pelesa, Dubiniai, Leliušiai, Piliūnai, Pavalkė, Padzitvis, Sen. Druskininkai, Skireliai, Sukrantai and other localities, we are a part of the Lithuanian nation, finally separated from our national stem after World War II. We appeal to you our Lithuanian brethren and sisters living in the Western countries of the civilized world, to help us to inform the world about our unsuccessful struggle for our language and culture in the country of so-called socialism, where the big nation oppresses the smaller ones and uses cruel means to isolate them from the civilized world and then to assimilate them.

We, Lithuanians of these borderlands of Lithuania, have spent the entire postwar period struggling for our national existence and for our faith. During the recent decades, we have sent some twenty various complaints and statements to the State agencies in Minsk and Moscow. Our delegations have visited the presidiums of the USSR Supreme Soviet, the Committee on Religious Cults, the leaders of the Communist Party of the Byelorussian SSSR, and the appropriate agencies of Gardinas (Grodno) area and raion, asking and demanding for an end to the abuse directed against us, to consider us as citizens of the Soviet Union with equal rights, to comply with historic decisions concerning our area, etc. Until now, however, the State agencies have not given any reply to our statements and complaints...

...While today entire Lithuania is subjected to a... slavery, the separated borderlands are enslaved even more thoroughly... Between the two world wars, more than 40 Lithuanian primary schools, libraries and kindergartens were functioning in the Lithuanian villages of the Rodūnia, Pelėsa, Varanavas (Voronovo) districts... The more talented children of the Lithuanian peasants of the area used to enroll in the Vilnius Lithuanian high school, teachers' college, or other educational institutions. Lithuanian and foreign

professors collected the rich folklore and recorded the dialect of this area.

...After the collapse of the Polish Republic in September 1939... the area was occupied by the Soviet Union, which took notice of the local Lithuanians and respected their national and cultural aspirations — Lithuanian primary schools were opened, the Lithuanian language was publicly used, Lithuanian amateur art groups were allowed to function, etc... According to the treaty of Moscow, the Soviet Union handed over

Vilnius and the Vilnius area to the Republic of Lithuania. Lithuanians who found themselves outside its borders demanded that the Lithuanian areas that were left outside the borders of the Republic of Lithuania be attached to it. They did this in October 1939, through their deputies in the session of the Byelorussian people's deputies. The government of the Soviet Union disregarded the demands of these deputies. In May, 1940, however, when the government of the Republic of Lithuania concluded an agreement with the Soviet Union on the repatriation of the Lithuanians still remaining in the Byelorussian SSR, a vast popular movement emerged. Repatriation commissions were organized in Rodūnia, Varanavas, and other raion centers. Not only genuine Lithuanians, but also partly byelorussianized or polonized individuals, who could not speak Lithuanian any longer. In Rodūnia, Nočia, Žirmūnai and other nationally mixed districts there were clashes with officials who refused to register all those wanting to leave. The officials of the Rodūnia raion did their

(Continued on Page 8)

Knights of Lithuania, Council 143 Pittston, Pa. participated in the 10th annual Luzerne County Folk Festival, Oct. 17-20 at the 109th F.A. Armory, Kingston, Pa. In keeping with this year's festival theme "Come Celebrate", they featured the Lithuanian Harvest using a wooden village made by Stanley Adomitis of Wayne, N.J. The four-day Folk Festival, sponsored by the Luzerne County Tourist Promotion Agency and the many ethnic organizations of Wyoming Valley, was a tremendous success with over 13,000 visitors. Shown in the photo: Rosalie Kizis, Dorothy Banos, Nellie Bayoras and Ann Walatkas. Photo by Tom Beky

APPEAL TO LITHUANIANS ABROAD

(Continued From Page 7)

best to dissuade the inhabitants from repatriating to Lithuania. When their efforts failed, some 30 propagandists were sent from Minsk, but nobody listened to them either. All were united in their demands either to allow them to repatriate or to hand over these areas to Lithuania.

The events of June 15 in the Republic of Lithuania put an end to all this. When the Soviet government extinguished the independent Republic of Lithuania and staged the farce of Lithuania's "voluntary" joining the Soviet Union, the First Secretary of the Communist Party of the Byelorussian SSR, **Ponamarenko**, addressed the October 3 session of the USSR Supreme Soviet and proposed that the Švenčionys, Varanavas and Rodūnia raions as well as the Lithuanian-inhabited villages of the adjoining raions be returned to Lithuania. Under the Soviet system, such proposals by high-ranking officials are always coordinated with the highest Party and government authorities and is usually unanimously adopted. Unfortunately, this decision was never fully put into practice — a large part of the Lithuanian villages of the Varanavas and Rodūnia raions remained outside the borders of the Lithuanian SSR. Only the villages of the Dubičiai, Kaniava and Rūdūnia raions were returned to Lithuania, while the neighboring districts of Nočia, Rodūnia, Piliakalnis, Smilginiai, Pelesa, Pavalkė, Pamedė Sen. Druskininkai remained in Soviet Byelorussia. The old czarist appetites — the desire to grab as much as possible — are very much alive in Soviet Byelorussia and in Russia...

When the Red Army expelled the Germans from Lithuania... the (official) tactics concerning Lithuanians were changed. Lithuanian schools and other institutions were closed, Lithuanian children were herded into Russian and Byelorussian schools, in which not a single word was spoken in Lithuanian. Lithuanians were barred from the organs of local administrations; their place was taken by Poles who were listed as Byelorussians in their passports... new action against Lithuanians was launched... The anti-

Lithuanian activity and the persecution of Lithuanians were intensified, and... all contacts with Soviet Lithuania were forbidden. Lithuanian books were removed from all the Lithuanian village libraries and destroyed... Post offices were forbidden to accept subscriptions for periodicals published in the Lithuanian SSR. To this very day, the local government organs refuse to permit any Lithuanian amateur ensembles from Soviet Lithuania to visit Soviet Byelorussia. Tourists, students and ethnographers from Soviet Lithuania are forbidden to visit (the Lithuanian-inhabited areas), either in organized groups or individually. The local militia, security organs and local authorities often detain visitors from Lithuania, interrogate and search them, destroy film, and seize books published in Lithuania. Those young people from the Lithuanian-inhabited areas who manage to escape to Soviet Lithuania and to complete their studies there, are then forbidden to work in their native area.

...**Arkadij Lapko**, manager of the "Leninskij put" kolkhoz was dismissed from his post and was asked to relocate for tolerating Lithuanian cultural events, for his sympathies to the Lithuanians, and for his sincere cooperation with them. He was replaced by **Liucija Žilinskaja**, a woman notorious for Polish chauvinist tendencies. She was the first one to forbid the use of Lithuanian in the public places, in the Varanavas (Voronovo) raion. Several residents of Pelesa were fined for refusing to conform to this law.

The Institute of the Lithuanian Language and Literature of the LSSR Academy, the philology department of the Vilnius University, and LSSR Committee of Ethnography and Protection of (Historic) Monuments have tried to organize ethnographic expeditions to the Lithuanian areas of the Byelorussian SSR. The last such expedition fell apart in the summer of 1975. A group of scholars, teachers and students had gathered at the Vilnius University... (for a trip to the Lithuanian areas of the Byelorussian SSR), but they were told that the authorities of the Vara-

(Continued on Page 9)

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

BOARD OF DIRECTORS

Spiritual Advisor: Rev. Msgr. Frank L. Yashkas, 134 Tener Street, Luzerne, Penna. 18079. Home — 717: 287-0828.

President: Thomas E. Mack, Esq. — 11 West Union Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 472-3880. Office — 717: 823-1131.

Vice-President: Frank J. Katilus — 1059 Blair Avenue, Scranton, Penna. 18508. Home — 717: 342-3619.

Secretary: Charles A. Liscosky — 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Offices — 717: 823-8876; 829-2406.

Treasurer: Mrs. Leocadia Donarovich, 37 Eldon Avenue, Lansdowne, Penna. 19050. Home — 315: 626-2409. Office — 215: 645-4100.

Trustees: George F. Sadauckas, 119 South Rebecca Avenue, Scranton, Penna. 18504. Home — 717: 344-0429.

Mrs. Rosalie Kizis, 134 Church Street, Pittston, Penna. 18640. Home — 717: 654-4271.

Medical Examiner: Joseph A. Stankaitis, M.D., 106 Marlborough St., No. 2, Boston, Mass. 02116. Home — 617: 247-2237. Office — 716: 348-3808.

Directors: Mrs. Albina Poska, 6606 South Washtenaw Avenue, Chicago, Illinois 60629. Home — 312: 434-2374.

Leonard J. Mikelonis, 2934 Grendon Lane, Baltimore, Maryland 21234. Home — 301: 665-2218.

Jonas A. Vainius, 3 Clare Drive, East Northport, New York 11731. Home — 516: 261-3797.

Executive Director: Charles A. Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Offices — 717: 823-8876; 829-2406.

Garsas Editor: Rev. Cornelius Bučmys, OFM, 341 Highland Blvd., Brooklyn, New York 11207. Office — 718 827-1352.

CONSTITUTIONAL COMMITTEES

Benevolent Committee: Mrs. Patricia Mack, Heatherhill, Bear Creek, Penna. 18602. Home — 717: 472-3880.

Mrs. Dolores Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855.

Heather Mack, Heatherhill, Bear Creek, Penna. 18602. Home — 717: 472-3880.

Press & Information: Leonard Pallis, 352 West Main Street, Plymouth, Penna. 18651. Home — 717: 779-1977. Office — 717: 826-6440.

Michael Baranosky, Sr., 106 West Brady Street, West Wyoming, Penna. 18644. Home — 717: 693-1795.

Michael Baranosky, Jr., 106 West Brady Street, West Wyoming, Penna. 18644. Home — 717: 693-1795.

Constitution & By-Laws: Mrs. Anna Strench, 13 Hilldale Avenue, Plains, Penna. 18705. Home — 717: 823-2081.

Stasys K. Lukosevičius, Sr., 1935 West 7th Street, Brooklyn, N. Y. 11223. Home — 212: 339-0062.

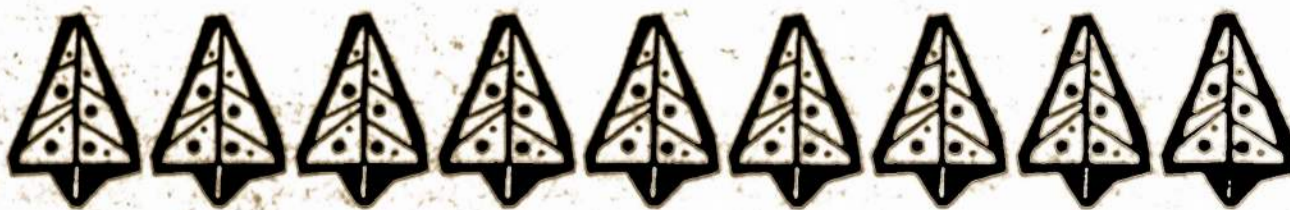
Edwin A. Sites, 13 Mill Street, Pittston, Penna. 18640. Home — 717: 654-0771.

Judicial, Grievances & Appeals: Anthony J. Lumbis, Esq., Box 143, Sweet Valley, Penna. 18656. Office — 717: 826-1550.

Mrs. Mary Kozerski, 35 Hilldale Avenue, Plains, Penna. 18705. Home — 717: 822-8468.

Sylvester Kossa, 93 Russell Street, Edwardsville, Penna. 18704. Home — 717: 287-8554.

Youth Committee: Youth Committee, in conjunction with Membership Recruitment Committee, will be appointed by the Board of Directors.

CANADA REAFFIRMS NON-RECOGNITION OF BALTIC INCORPORATION

Canada has reaffirmed its policy of the non-recognition of the incorporation of Estonia, Latvia and Lithuania into the Soviet Union and has pledged "to press Soviet authorities on our human rights concerns." Commenting on a Resolution adopted by the Baltic Veterans' League in Canada, in Toronto, March 1985, Canada's Secretary of State for External Affairs, Joe Clark, wrote to the chairman of the Veterans' Convention, in a letter dated June 17, 1985.

The Government of Canada has played an active role in promoting respect for human rights in the Soviet Union. At both poplitical and official levels, we have raised our concerns regarding the general situation of human rights in the Soviet Union, as well as for individual cases.

Soviet authorities have made it clear that they consider such representations to be an unacceptable intrusion in their internal affairs. We do not accept this argument. The Soviet Union has obligations to respect human rights as a member of the United Nations and as a signatory of the Universal Declaration on Human Rights, and has also agreed to the undertakings of the Helsinki Final Act.

"Concerning Canadian policy with regard to Lithuania and the other Baltic States, it is quite clear. We do not recognize de jure the incorporation of Estonia, Latvia and Lithuania into the Soviet Union. This position has been firmly maintained over the last forty years and is based upon our disapproval of such forcible incorporation which is contrary to international law. The Soviet Government is well aware of our position, which was reiterated specifically at the time of the signing of the Helsinki Final Act. We have given further expression to this position in the follow-up meetings of the Conference on Security and Cooperation in Europe. Canada is presently the host of the CSCE Meeting of Experts on Human Rights in Ottawa. This meeting provides another occasion to seek increased respect for humana rights and fundamental freedoms as embodied in the Final Act. The Resolution has been brought to the attention of the Canadian delegation to the meeting.

"I assure you that in the meanastime, we will continue to take every opportunity to press Soviet authorities on our human rights concerns."

APPEAL TO LITHUANIANS ABROAD

(Continued From Page 8)

navas (Vorono) raion had refused to admit the ethnographers. It is a strange fact that the citizens of the USSR . . . have no right to travel freely even for scholarly purposes . . .

Recently, the authorities of the above-mentioned raion have banned even Russian, Byelorussian and scholars of other nationalities from the Lithuanian villages. In July, 1979, for instance, a group of scholars from the USSR Academy of Sciences arrived at the village of Pelėsa. They were led by V. Toporov, the well-known researcher of Baltic languages . . . and of the Institute of Baltic culture . . . The Russian scholar from Moscow was interested in the region's fooklore and communicated with the local people. The raion authorities were dis-

pleased by this. The assistant chairman of the raion executive committee, I. Kuzmič, accompanied by representatives of the militia, security, people's education and other raion agencies, burst into the dormitory where V. Toporov with his family were staying. The officials ordered the visitors to show their passports, interrogated them, searched their rooms, and warned them not to appear here anymore without permission of the authorities of the Voronavas (Vorono) raion (sic!).

This is the order in a state where brute power is the ultimate law and where superpower chauvinism reigns supreme . . .

Please publicize this information wherever you can . . . We vouch for the accuracy of the information.

VILLA CRAFT FESTIVAL. St. Mary's Villa Nursing Home Auxiliary held an Arts and crafts Festival November 14-15 from noon until 9:00 p.m. in the All-Purpose Room of the Villa, Elmhurst. Pictured are committee members displaying some of the hand-crafted items. From left, Ann Sodano, co-chairman; Mary Dantona, president, and Edith Griff, chairman. Sister Mary Anne, CJC, is honorary chairman.

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE 100TH ANNIVERSARY MEMBERSHIP DRIVE

The Centennial Celebration and 70th Convention of the Lithuanian Catholic Alliance will be held at Genetti Best Western Motor Inn, Wilkes - Barre, Pa. on August 14 - 17, 1986.

Final plans concerning this occasion will appear in subsequent issues of the Garsas. It is planned to be an "Outstanding, Enjoyable, Once-in-a Lifetime" event.

The Membership Drive, approved by the Board of Directors, is believed to be an exceptional incentive, both for the Lodge Secretaries and all Members of the Alliance, to submit individuals for enrollment in the Alliance.

Proposers of these applicants that join the Society will be rewarded as follows:

5 New members	\$100.00
6 New members	\$125.00
7 New Members	\$155.00
8 New members	\$190.00
9 New members	\$230.00
10 New members	\$275.00

The form below may be used by a proposer to submit a name of a person to whom an application will be sent, or you may contact the local Lodge Secretary with the information, or, you can call the Home Office collect at 717 - 823 - 8876 weekdays between 8:30 A.M. and 4:30 P.M. After 5:30 P.M. 717 822 - 4855, the home of Charles A. Liscosky.

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE
P.O. BOX 33 (71 - 73 S. WASHINGTON ST.)
WILKES BARRE, PA. 18703

NAME .....

ADDRESS .....

..... ZIP CODE.....

BIRTH DATE .....

PROPOSED BY .....

ADDRESS .....

.....ZIP CODE.....

STATEMENT BY "PRISONER OF CONSCIENCE" J. BIELIAUSKIENĖ

A statement by "prisoner of conscience" Jadvyga Bieliauskienė, 56, was received in the West recently. She was arrested in October, 1982, following a house search on October 1, and was sentenced in May, 1983, to four years in the camps and three years of internal exile. The official charge was "anti-Soviet agitation and propaganda." Her actual "crime" was talking to children about religion. Lithuania's history and collecting signatures for human rights petitions. Bieliauskienė had also been imprisoned during the Stalin era for her participation in the Lithuanian resistance against the Soviet occupation forces.

A translation of Mrs. Bieliauskienė's statement follows:

"It will be four months soon since I arrived in the Small zone on June 17, and there are still three years ahead. I have already become well acquainted with the local conditions and I have begun to doubt if I'll be able to survive here until the end of my term.

"My health is very poor and my age is advanced — I shall be 55 in January. I suffer from several chronic illnesses: pyelonephritis, liver disease (splenectomy in 1972), bronchitis, tuberculosis (post TB scarring), stenocardia... After the liver operation, I was ordered to follow a strict diet, and this diet has become even more complex since the diagnosis established a chronic pyelonephritis. It is impossible to stay on a diet in the camp. My diet should be based on milk and vegetable products.

Even butter is harmful to me. And yet, for obscure reasons, our physician cannot put me on a diet according to the 5-a B norm, which includes one half liter of milk a day. The camp store almost never carries milk products — cheese appeared once in four months. Moreover, we are often deprived of the right to use the store, because we don't have patches with our names on our clothes. They could allow us to receive the necessary products from home, but that is forbidden by the Regulations for Internal Order. Therefore, it is impossible to preserve one's health. Catching a cold is extremely dangerous in my condition. However, I am even forbidden that which is allowed according to the Regula-

tions for Internal Order. When I arrived here, I was not permitted to take slacks with me to the (camp) zone, although prisoners are allowed to wear them. I wrote four appeals concerning those slacks, but without any results, although each time they promise to bring them.

"In wintertime, conditions in our zone are difficult. The building needs fundamental repairs, the stoves are collapsing. Without warm clothing, I won't be able to avoid catching a cold. When last year I suffered three attacks of acute pyelonephritis, the doctors ordered me to avoid hard work, catching colds, and to stay on a diet, because such episodes of acute pyelonephritis or the side-effects of another illness would stop the kidneys from functioning and a sudden death would follow. As soon as I

Girls' choir of Lithuanian High School in West Germany.
Photo by Mrs. M. Smitas

arrived here, I talked to various members of camp administration, asking them to allow me to receive warm clothing. Everybody urged me to ask my relatives that whenever they come to visit me, they should bring whatever is permitted and constitutes a vital need. They brought two pair of warm underclothing, warm slippers and warm socks, but all these things

were taken away from me; when I returned from the meeting with my relatives, I was undressed and my family members had to take those items back.

"If that were not enough, senior lieutenant Padust threatened me in the presence of my relatives that if I go on refusing to wear the patch with my name on it, I shall be punished

(Continued on Page 11)

JOIN THE ALLIANCE MEMBERSHIP OPEN TO EVERYONE

Obtain financial security for your family. Enjoy the fraternal benefits of the Alliance. Alliance provides four different life insurance policies as well as other financial assistance for members. An Alliance representative will help you select a policy that provides the best coverage for your family needs. The Alliance offers:

20 YEAR ENDOWMENT — COVERAGE AND SAVINGS

Plan provides life insurance coverage for a twenty year term and full recovery of the policy's value at maturity.

20 YEAR PAYMENT LIFE — CONTINUOUS COVERAGE

Plan provides life insurance coverage throughout the member's life. Coverage is continued after policy has been paid up.

ENDOWMENT AT AGE 65 — COVERAGE AND SAVINGS

Plan provides life insurance coverage up to age 65 with full recovery of policy's value at maturity.

LIFE PAID UP AT AGE 85/80 — LOW COST AND CONTINUOUS COVERAGE

Plan provides low cost coverage. Monthly payment ends at age 80, while insurance coverage continues.

FINANCIAL ASSISTANCE

Alliance provides home mortgages, loans, health insurance and other financial services to members.

For further details on Alliance's life insurance policies and financial services please contact:

Charles Liscosky, Executive Director
LC Alliance Headquarters
71 - 73 S. Washington Street
Wilkes Barre, PA 19703

or phone him or the Alliance staff directly:

(717) 823 - 8876

Charles Liscosky and the Alliance staff will welcome your inquiries and serve you expeditiously. With your concurrence, a meeting would be arranged at your convenience with a local Alliance representative in your area. Come and join the Alliance. Become a member of our fraternal society. Enjoy financial security and fraternal benefits of the Alliance.

STATEMENT

(Continued on Page 10)

to the very end, including even the isolation cell, and without any regard to my health, despite the fact that such a barbaric punishment might have a tragic conclusion, especially for a woman. After this threat, I have no doubts left that one day I shall be also thrown into the isolation cell, because I have seen how chronically ill Lazareva was put into the isolation cell for the second time this year. Afterwards, Lazareva had a very high temperature.

"I became even more firmly convinced that I would be punished after my conversation with colonel Gorkushov, chief

of the operational section, on September 14. He pledged to go on punishing us constantly for our refusal to wear the namepatches on our clothing. Under such conditions, my health is seriously threatened. Moreover, we are also constantly threatened with physical liquidation. Tatjana Vladimirova, who has been tried many times according to the criminal code, threatens to turn us all into corpses. She announced her plans in August, in the presence of senior lieutenant Padust, captain Shalin, and prisoner Ratushinskaya. Yesterday, cursing and defiling God, Vladimirova threatened to liquidate me personally. She has not stopped her threats today.

"Under such conditions, I cannot help thinking about my funeral. I am a Lithuanian. A religious believer. I think that after his or her death each human being has the right to return to their native land that is sacred to them. Therefore, in the event of my death, I ask you to grant my relatives the opportunity to bury me in my homeland, in a cemetery of my forefathers, with religious ceremonies that are important for religious believers."

(The original document is in the "Samizdat Archives" (AS5443), RADIO FREE EUROPE/RADIO LIBERTY, Munich, West Germany).

BRIDGES — a monthly newsletter in the English language, published by the Lithuanian American Community, is geared for those Lithuanians, who do not understand Lithuanian but are interested in Lithuanian culture. The newsletter is published monthly and the subscription rate is 7 dol. per year. The readers of Garsas are urged to recommend it to the Lithuanians in their communities to subscribe it for their children, who are interested in their heritage. Write to: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Nauja lietuviškų valgių receptų knyga

LITHUANIAN COOKERY

Anglų kalba paruošė agronomė Izabelė Sinkevičiūtė

Su plastikiniu aplanku; 316 puslapių. Puiki knyga lietuviškų valgių mėgėjoms ir šauni dovana draugėms amerikietėms. Kaina 8 doleriai

Užsakymus siūsti: "Garsas", P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

The Catholic Alliance has the foundation. BUILD UPON THIS STRONG FOUNDATION and create a large Lithuanian organization. There is impressive and outstanding talent with present day youth. This is the opportunity for the youth to help manage affairs of the Lithuanian Catholic Alliance.

For additional information contact the Lodge Secretary in your community or write to: Lithuanian Alliance of America, P. O. Box 32, 71-73 So. Washington Street, Wilkes-Barre, Pa.

Article's submission date to Garsas editorial staff: 2nd Tuesday of every month.
Garsas mailing date: 1st Wednesday of every month.

"Garse" galima įsigyti šias knygas
(Lietuvių ir anglų kalbomis)

Lithuanian Cookery, paruošė Izabelė Sinkevičiūtė. 316 puslapių, didelio formato. Kaina \$8.00

Amerikos Lietuvių Taryba, parašė Leonardas Šimutis. Kaina 3.00

Lietuvių — Anglų Kalbų Žodynas, paruošė B. Piesarskis ir B. Svecevičius. 512 psl., apie 27,000 žodžių. Kaina \$8.00

Anglų — Lietuvių Kalbų Žodynas, paruošė V. Baravykas. Apie 30,000 žodžių ir posakių Kaina \$8.00

Lietuvių kalbos vadovas (Introduction to Modern Lithuanian) Paruošė kalbininkai Leonardas Dambriūnas, Antanas Klimas ir William R. Schmalsteig. Kaina \$10.00

Popular Lithuanian Recipes, lietuviškų valgių mėgėjams Juzės Daužvardienės anglų kalba paruošta knyga. Kaina \$4.00

Vytautas The Great, kan J.B. Končiaus angliškai parašyta istorinė knyga. Kaina \$2.00

Lithuanian Self-Taught, M. Variakojytės - Inkenienės paruoštas rankvedis, prisilaikant Marlborough's sistemos. Kaina \$3.50

Vidudienio Sodai, Bernardo Brazdžionio eilėraščiai. Už šį poezijos rinkinį autorius laimėjo 1958-59

metų kultūros žurnalo "Aidų" literatūros premiją. Viršelio aplanką piešė dail Telesforas Valius.

Kaina \$4.00

Amerikos Lietuvių Vardynas, Jungtinių Amerikos Valstybių žinomesnių lietuvių biografinės žinios, su prof. Kazio Pakšto įvadu. 240 psl., kietais viršeliais. Kaina \$4.00

The Forty Years of Darkness, by Juozas Vaišnora, translated by Joseph Boley. Supression of the Lithuanian Press and how it was regained. Price ... \$2.00

Lithuanians in America, Dr. Antanas Kučas; translated by Joseph Boley \$6.00

The Brothers Domeika, a novel, Liudas Dovydenas; translated by Milton Stark \$6.00

Day of Shame, the truth about the murderous happenings aboard the Cutter Vigilant, during the Russian-American confrontation at Martha's Vineyard. The tragedy of Simas Kudirka, by Algis Rukšėnas \$9.00

Teismas Biržely, dokumentuotai aprasoma Nijolės Sadūnaitės teismas ir kaltinimas. Parašė Jurgis Gliauda. Kaina \$2.00

Simas (The story of Seaman Simas Kudirka), by Jurgis Gliauda. Translated from Lithuanian by Kęstutis Čižiūnas and J. Žemkalnis \$5.00

"Garso" Administracija

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.) Wilkes-Barre, Pa. 18703

WYOMING KLONIO ŽINIOS

ASHLEY NATIVE WINS ATOMIC ENERGY AWARD

Physical chemist Anthony P. Malinauskas, a native of Ashley was given the 1985 Ernest Orlando Lawrence Memorial Award for outstanding contributions in the field of atomic energy.

Malinauskas, son of Mr. and Mrs. Anthony Malinauskas, Sr., Ashley, is one of six national recipients named recently by Secretary of Energy John S. Herrington. He received the prestigious award and a \$10,000 prize at a special ceremony Nov. 25 in Washington.

A graduate of King's College, Boston College and Massachusetts Institute of Technology, Malinauskas was selected for his contributions to the analysis of the movement of fission products in nuclear reactors. This research clarified important issues of nuclear reactor safety.

A physical chemist at the Oak Ridge National Laboratory, Tennessee, Malinauskas was instrumental in the Three Mile Island Unit 2 post-accident operation and directed the effort that led to the development and testing of the approach

Anthony Malinauskas

that was used successfully to decontaminate some 700,000 gallons of highly radioactive primary coolant from the reactor.

He has directed the U.S. Nuclear Regulatory Commission

programs at Oak Ridge since 1983. He is a member of the American Chemical Society, the American Physical Society, the American Nuclear Society and Signi XI, the honorary research society.

The Lawrence Award was established in December 1959 to honor the memory of Ernest Orlando Lawrence, who invented cyclotron and established the major laboratories at Berkeley and Livermore, Cal., that bear his name. It is given to U.S. citizens who are relatively early in their careers and have made recent meritorious contributions to the development, use or control of atomic energy. The work may be in any area of science related to atomic energy, including medicine and engineering.

Malinauskas and his wife Barbara, have six children: Tony, Jr., with Murata-Erie Corporation in Japan; Robert, Knoxville; Barbara Atkinson, Oak Ridge; Richard, a graduate student in biomedical engineering at Clemson University; Brenda, a student at Auburn University; and Linda, a junior at Oak Ridge High School.

OBITUARY

Anthony J. Agurkis

Anthony J. Agurkis, 93 Russell Street, Edwardsville, Pa., died November 3, 1985, at Wilkes-Barre General Hospital.

Born in Poland, he was the son of the late John and Mary Dutcavitch Agurkis.

Mr. Agurkis resided in Edwardsville 56 years. Until retirement, he was employed as a brewman for Bartel's Brewery.

Surviving are his wife, the former Helen Dubinink, and several nieces and nephews.

Mr. Agurkis was a member of St. Mary's Annunciation Church, Kingston. He enrolled in the Lithuanian Catholic Alliance May 19, 1918, and served as Secretary of Lodge 209 over 67 years. He was also a member and secretary of Lithuanian Alliance of America Branch No. 1.

Mass of Christian Burial November 6, was celebrated by Msgr. Anthony Norkunas, assisted by Father Joseph Lasky, at the parish church, with interment in the parish cemetery, Pringle.

CONGRATULATIONS!

Isabelle and John A. Howes, Alexandria, Virginia, are rejoicing over the birth of their first child, a daughter. Deanna Isabelle Howes arrived October 22, 1985, weighing 7 pounds and 9 ounces.

Heartiest congratulations to the Howes and the maternal grandparents, Mr. and Mrs. Joseph B. Laucka of Bethesda, Maryland.

LITHUANIAN WOMEN'S CLUB PLANS YULE PARTY

Lithuanian Women's Club met recently at the Grogg Shoppe with the president, Ann Yeager, presiding.

Meeting opened with the pledge of allegiance by Vern Trusko. Minutes were read by Stella Kumiega. Ann Grimalia and Rae Zelinsky also gave reports.

Milda Casper announced the Christmas party will be held

Dec. 15 at the Grogg Shoppe at 2 p.m. Reservations may be made with Milda Casper or Ann Grimalia.

Winners of the special project were John McCloskey, Frances Barnes, Veronica Shepp, Frank Colonna, A. Carpenter, Helen Agurkis, Alice Grisconis, Peter Kerlavage, Helen Agurkis, Dorothy Brussock, Joe Stochko, Ann Sankus and Helen Zukosky.

An afghan games party was held at Holy Trinity Church Hall, East South Street, Wilkes-Barre, on Sunday, Nov. 24, at 1:45 p.m. There were several games and prizes and refreshments were available at the door. Pictured are members of the Christian Mothers and Catholic Women's Organization of the parish, along with some of the hand-crafted afghans and other prizes which were awarded. From left are Pauline Melusky, Dorothy Alstein, Florence Mazurkairch, Mary Kervalavage, Suzanne Estock and Ann Waskevich.

COUNCIL PLANNING "KŪČIOS" ON DECEMBER 15TH

The Knights of Lithuania Council 143 of Pittston will sponsor a "Kučios" traditional Christmas Eve meal Sunday, Dec. 15, at 4 in St. Casimir's Church Hall. Reservations close Dec. 8. Tickets may be obtained from members or at the rectory.

Rec. Peter J. Alisauskas is honorary chairman. Helen But-savage is chairlady, assisted by Frances Shoppel, program; Marie Lauch, tickets; Ann Challen, Adele Brooks, Anna Davalla, hall decorations, and Phil and Marcella Bartoli, caterers.